



december 2006

Krasňančan

číslo 4



Občasník samosprávy Mestskej časti Košice - Krásna

Čo sa nám podarilo a čo nie

Štyri roky v samospráve ubehli pre nás - vašich zástupcov, ktorým ste vo voľbách v roku 2002 prejavili svoju dôveru, veľmi rýchlo. Podarilo sa nám naplniť vaše

normálne a prirodzené, na tému urobilo sa dosť alebo sa mohlo urobiť ešte viac? Pre nás, vašich zástupcov, je však rozhodujúce, či sa nám podarilo podstatne meniť a zme-

ZACIELENÉ NA KVALITU ŽIVOTA OBČANOV

■ JUDr. Marek KAŽIMÍR

očakávaní na pozitívne zmeny alebo nie? Odpoveď na túto otázku a vysvedčenie za prácu ste nám už v decembrových komunálnych voľbách vystavili sami, za čo sme vďační. Vždy sa budú viesť polemiky a diskusie, čo je

niť tvár Krásnej k lepšiemu.

Podstatnými zmenami bolo najmä dokončenie prvej etapy nového kultúrneho domu a presťahovanie miestneho úradu do nových, dôstojných priestorov, ktoré umožnili pracovníkom priblížiť občanom

služby samosprávy každý deň v týždni bez stránkových dní. Otvorenie kancelárie prvého kontaktu na prizemí s možnosťou bezplatného prístupu na internet bolo krokom k pružnému a operatívne vybavovaniu vašich požiadaviek a prvá pomoc pri riešení problémov. Pre nedostatok financií a nezujem o kúpu miestneho kina sa nám nepodarilo splniť hlavný zámer - usporiadať katarínsku zábavu v tomto roku už v priestoroch nového kultúrneho domu.

Vďaka spolupráci miestneho urbaniátu a investorov, sa Krásna za posledné roky stala vo viacerých stavebných lokalitách predmetom záujmu stavebníkov rodinných domov, kde si môžu splniť svoje sny o peknom bývaní

(Pokračovanie na 2. str.)

Podakovanie

V jednom z predchádzajúcich čísiel „Krasňančana“ som napísal, že práca v samospráve je o práci v tíme, nie o práci jedného človeka. Toto poznanie by som chcel rozšíriť o fakt, že tento tím musí spoločne ťahať za jeden koniec povrazu, najmä jedným smerom. Vo svojej funkcii, na rozdiel od niektorých svojich kolegov, som mal šťastie na takýto tím zložený z poslancov, členov komisii a mojich kolegov z miestneho úradu, ktorí ťahali Krásnu spoločne a hlavne jedným smerom.

Na záver týchto štyroch samosprávnych rokov mi dovoľte úprimne poďakovať za pomoc a spoluprácu všetkým poslancom, členom komisii

(Pokračovanie na 3. str.)



Všetkým obyvateľom našej mestskej časti prajem krásne a požehnané vianočné sviatky naplnené radosťou, pokojom a vzájomným porozumením.

V Novom roku 2007 Vám a Vaším rodinám zo srdca prajem veľa zdravia, lásky, úspechov v osobnom a pracovnom živote.

Starosta MČ Košice-Krásna, Marek Kažimír

Každý deň stretnúť človeka...

„Sme všetci takí, akých nás Boh stvoril,“ - hovorí spisovateľ Miguel de Cervantes - „ale časť sme omnoho horší“.

Každý s tým máme svoju vlastnú skúsenosť. Ale chválabohu, niekedy máme aj opačnú - lepšiu skúsenosť. So sebou, aj s inými. Keď sa stretne s láskavosťou, ľudskosťou, odpustením. „Ľudí stretávaš veľa,“ - hovorieval náš pán profesor, „ale človeka len semtam“. Cez Advent sa pripravujeme na slávnosť Narodenia Boha, ktorý sa stal človekom. Aby sme ho mohli stretnúť ako človeka. Stále. Každý deň...

Všetci máme svoje trápenia, problémy, ťažkosti... Nerozhodujeme o živote, pocitoch, náladách tých druhých. Ale o svojich áno. Nerozhodnem ako často stretnem človeka. Môžem sa však rozhodnúť, ako často vo mne stretnú človeka tí druhí. Je na mne, či to môže byť hoci aj každý deň... „Ži život, v ktorom budeš láskavý a priateľský k ľuďom okolo teba a budeš prekvapený, aký šťastný život prežiješ.“ - píše C. M. Schwab.

Prajem vám radosťou naplnené Vianoce a požehnaný Nový rok.

Juraj Semivan

• Rok za nami, rok pred nami
• Zelená pre chodcov aj cyklistov

• Ako a koho sme volili?
• Obchvat Krásnej na dosah ruky

• Advent, Vianoce, Nový rok
• Radíme našim záhradkárom

• Príkaz dňa: Nespaľujme odpady!
• Z histórie obce

Čo sa nám podarilo a čo nie

(Dokončenie z 1. strany)

v blízkosti centra Košíc. V IBV Pri mlyne, na uliciach Na močidlách, Tatarkova a Pollova ostáva ešte veľa práce pri dokončení nových miestnych komunikácií.

Konkrétnymi opatreniami - osadením dynamických značiek, výstavbou svetelnej križovatky, inštaláciou kamerového systému v okolí kultúrneho domu a Baróna, vytvo-

rením bezpečnostných hliadok - sa Krásna o poznanie stala bezpečnejšou, nie však ešte bezpečnou pre chodcov, cyklistov a vlastníkov novostavieb. Doplnením kamerového systému aj na ul. Golia-
nova v okolí sociálnych bytov musíme výrazne zlepšiť bezpečnosť motoristov, chodcov a cyklistov, ktorí smerujú na železničnú stanicu a do priemyselného centra. Hlavnou prioritou novozvolených zástupcov v samospráve určite bude aj rekonštrukcia chodníkov a ciest.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia sa nám podarilo pokračovať vo výstavbe kanalizácie, zlikvidovať

viaceré čierne skládky odpadu (najväčšia pri ceste na Košickú Polianku), zaviesť separovaný zber a pravidelné jarné a jesenné upratovania. Čistota je však problém - takpovediac - náš každodenný, najmä v okolí autobusových prístreškov, a neviem si naživo predstaviť, čo by bolo, ke-

Bilancia 2002-2006

by aktivační pracovníci, ktorí každodenne čistia a zbierajú odpadky v Krásnej neboli. Prečo je to v severských krajinách inak? Asi preto, že poriadok a čistotu majú severania zakorenenu hlbšie v sebe, ako niektorí z nás.

Verím však, že Krásna po štyroch rokoch nastúpila na správnu cestu a začala dobiehať to, čo v poslednom období zameškala. Cieľom nás, všetkých komunálnych politikov, je, aby Krásna tak ako v minulosti, keď dostala svoje pomenovanie Széplák - miesto s pekným bývaním, bola v meste Košice čistá, bezpečná a krásna - miestom, kde sa oplatí bývať a prežiť svoj život.

JUDr. Marek Kažimír
starosta



„Zelená“ pre chodcov,

Jednou z úloh, ktorú sme si s poslancami spoločne vytýčili na začiatku volebného obdobia, bolo najmä zvýšenie bezpečnosti v okolí štátnej cesty II/552 na ul. Ukrajinská. Po osadení dynamických značiek („porozprávanie pre chodcov“ sa čiastočne na križovatke ulíc Ukrajinská

najmä výkopové práce na ul. Lackova, ktoré súvisia s výstavbou kanalizačných prípojkov, aj to, že pri testovaní (za účasti pracovníkov mesta Košice a firmy SIEMENS, ktorá dodala riadiacu časť) mali vodiči problém so zaradením do jazdných pruhov. Štvoramenná križov-

aj pre cyklistov

- Lackova - Mozartova podarilo zvýšiť bezpečnosť chodcov a cyklistov. Aj napriek tomu niektorí vodiči pri prechádzaní Krásnou pojem obmedzená rýchlosť nepoznali. V mestskom rozpočte na rok 2006 sa nám podarilo presadiť výstavbu cestnej svetelnej križovatky na ul. Ukrajinskej v celkovom objeme 2.500 miliónov korún. Práce na križovatke boli ukončené v polovici novembra a v súčasnej dobe križovatka pracuje v skúšobnom režime. Dôvodom odkladu jej spustenia boli

vatka je projektovaná s dynamickým riadením a s možnosťou voľby prechodu pre chodcov. Uprednostnený je hlavný smer Košice - Nižná Hutka a po automatickom zaregistrovaní vozidiel prichádzajúcich zo smeru Lackova resp. Mozartova, riadiaci systém v priebehu niekoľkých sekúnd rozsvieti „zelenú“ aj pre nich. Bezpečne cez križovatku môžu chodci a cyklisti prejsť až po stlačení tlačidla, ktoré umožní prejsť po všetkých troch priechodoch naraz.

Marek Kažimír

Uznesenia z 31. zasadnutia MZ MČ Košice-Krásna dňa 25. X. 2006

Schválilo:

- navýšenie úveru o 3 000 000,- Sk t.j. na celkovú výšku 8 500 000,- Sk poskytnutého zo strany Dexia banky Slovensko za podmienok dojednaných v príslušnej úverovej zmluve č. 03/033/04 v znení neskorších dodatkov. Účel použitia prostriedkov z úveru na investičné akcie. Zabezpečenie úveru - vlastná bianco vísta zmenka.
- zmenu časti pozemku parcelné číslo 6798 - ostatná plocha, diel č. I o výmere 80 m², vo vlastníctve MČ Košice - Krásna, Opátska 18, za časť pozemku parcelného čísla 6797 - zastavaná plocha, diel č. II o výmere 80 m², vo vlastníctve Katarína Babinčáková, Turgenyeva 3, Košice

- návrhy názvov ulíc Mestskej časti Košice - Krásna v takomto znení: - sv. Cyrila, sv. Metoda, Benediktínska, Pod cintorinom, Kláštorná, Šuhajova, Na Hore
- jednorázovú sociálnu výpomoc pre týchto obyvateľov: Marta Bodnárová, 1. mája 64, Košice-Krásna v hodnote 1000,- Sk, v spolupráci s komunitnou pracovníčkou Helena Martinásková, Čechovova 6, Košice-Krásna v hodnote 1000,- Sk

Vzalo na vedomie: správu o kontrole plnenia uznesení, správu poslancu Mestského zastupiteľstva, veliteľa Mestskej polície, o činnosti kontrolóra.

Uznesenie z 12. mimoriadneho zasadnutia MZ MČ Košice-Krásna dňa 30. XI. 2006

Schválilo: odpredaj plynového zariadenia na verejnom priestranstve po meradlo plynu na parcele číslo 1640/45 k. ú. Krásna podľa projektu, ktorý vypracoval Pavol Litecký - „Krizové stredisko - Ocelová nádej“ pre Slovenský plynárenský priemysel a.s. Bratislava za cenu posúdenú prepočtom Ekonomickej efektívnosti.

Uznesenia z 32. zasadnutia MZ MČ Košice-Krásna dňa 21. XI. 2006

Schválilo:

- doplnenie programu o bod č. 11a - Návrh na odmeny pre členov odborných komisií neposlancov, starostu MČ Košice-Krásna JUDr. Mareka Kažimíra a pre kontrolórku
- IV. úpravu rozpočtu
- odmeny pre členov odborných komisií neposlancov vo výške 1 000 sk/člen
- odmenu dvoch mesačných plátov pre starostu MČ Košice-Krásna JUDr. Mareka Kažimíra za rok 2006
- odmenu 30 % z hrubej mzdy za rok 2006 kontrolórke
- vyhlásenie verejnej obchodnej súťaže - predaj kina za cenu min. 2 500 000,-sk
- predaj parcely č. 3468/49 - trvalé trávne porasty vo výmere 9 m² pre Jaroslavu Šarköziovú,

ul. Donská č. 6, Košice za cenu min. 900,-sk/ m²

- darovanie parcely č.1605/207-ostatná plocha vo výmere 7 686 m² pre MČ Košice - Krásna za účelom výstavby miestnych komunikácií od vlastníkov zapísaných na LV 2929 a LV 3268 zastúpených štatutárnymi zástupcami

Vzalo na vedomie:

- kontrolu plnenia uznesení
- správu o činnosti starostu od ostatného zasadnutia MZ, poslancu VÚC, poslancu MZ, správu veliteľa mestskej polície, správu o výstavbe kultúrneho domu, správu kontrolórky o činnosti
- stanovisko kontrolóra k IV. úprave rozpočtu
- vyhodnotenie práce samosprávy za obdobie r. 2006

Zrušilo: uznesenie 522 zo dňa 13. 5. 2005.

• Je našou povinnosťou urobiť svet lepším, než sme ho našli.

VYHODNOTENIE PRÁCE SAMOSPRÁVY ZA ROK 2006

Vážení občania, každoročne spoločne s poslancami miestneho zastupiteľstva vám predkladáme záverečnú ročnú bilanciu výsledkov našej práce a plánované úlohy na ďalší rok, a ani tento rok túto zásadu nechceme porušiť. Za rok 2006 Krásna zmenila svoju tvár k lepšiemu v nasledujúcich oblastiach takto:

Investičná činnosť –

územný rozvoj:

Splnené:

- zmena územného plánu zóny v lokalite Na Hore
- vypracovanie projektu komunitného parku pri kaštieli a založenie neziskovej organizácie „Zachráňme kaštieľ v Krásnej“
- II. etapa stavebných prác na kultúrnom dome pred dokončením – chýba ukončiť dlažby, vonkajšie úpravy, osvetlenie, ozvučenie a tanečný parket, preinvestovaných vyše 7 miliónov slovenských korún
- ukončená druhá etapa rekonštrukčných prác na budove služieb Barón (rekonštrukcia strechy a fasády)
- kompletná rekonštrukcia verejného osvetlenia na ul. Edisonova, Konopná, Pasienkova, Na pažiti, Štrková
- výstavba nových miestnych komunikácií častí Harčarovej, Beniakovskej, Konopnej
- doplnenie informačného a orientačného systému ulíc, (Minská, Štrková)

- zrealizovanie výstavby kanalizačného zberača dažďovej vody na ul. Orná
- výstavba nových kanalizačných prípojok v počte 18 ks pri investícii 464.850.- Sk
- výstavba tlakovej kanalizácie prvá etapa s pokračovaním Vyšný dvor, Ukrajinská
- ukončenie vyvlastňovacieho konania a príprava podkladov k stavebnému povoleniu, vytyčenie pozemkov na ulici sv. Gorazda

Rok za nami, rok pred nami

- vybudovaná vetva verejného vodovodu na ulici Krajná
- vypracovanie geometrického plánu za účelom majetkovoprávného vysporiadania pozemkov na výstavbu miestnych komunikácií v lokalite Záhumie
- výstavba rozhlasovej siete na uliciach 1. mája 200 m, Edisonova 50 m
- zriadenie bankomatu

Úlohy:

- II. etapa výstavby komunikácií Pri mlyne
- I. a II. etapa výstavby komunitného parku pri kaštieli
- rekonštrukcie chodníkov a miestnych komunikácií
- vysporiadanie pozemkov na ul. Vyšný dvor a presťahovanie rómov

Bezpečnosť občanov a majetku

- osadenie dynamických dopravných značiek na priechode pre chodcov - škola
- výstavba križovatky s cestnou svetelnou signalizáciou
- obnovenie činnosti rómskych hliadok na ul. Golianova a futbalovým ihrisku

Úlohy:

- príprava projektu obchvatu Krásnej a vysporiadanie pozemkov
- zabezpečenie stálej hliadky mestskej polície najmä vo večerných hodinách

Kultúra a šport

- výstavba ľadového klziska v priestoroch školy
- pripravované prvé vydanie historickej knihy

Organizácia:

- prímestského tábora pre deti do 15 rokov - 2 týždne
- halového futbalového turnaja o pohár starostu mestskej časti
- Dňa Krásnej, Dňa matiek, Dňa detí
- IV. ročníka folklórneho bálu
- medzinárodného folklórneho festivalu FEMAN 2006

Úlohy: pokračovanie vo všetkých aktivitách a organizácia kultúrnych a spoločenských aktivít v kultúrnom dome a organizácia speváckej súťaže folklórnych súborov.

Životné prostredie

- každodenné čistenie miestnych komunikácií v Krásnej a autobusových zastávok s pomocou 60 nezamestnaných zaradených v projekte aktivačných prác podporených Európskym sociálnym fondom
- vysadenie 33 kusov tuji a 7 smrekov na cintoríne, vysadenie jaseňov a tuji na ul. Golianova
- zvýšenie počtu veľkokapacitných kontajnerov, s dôrazom na jamé a jesenné upratovanie
- získanie vodoprávného povolenia na výstavbu kanalizácie II. etapa – Pred mostom
- vypracovaný a podaný projekt na získanie finančných zdrojov pre stavbu kanalizácie Pred mostom – Enviromentálny fond vo výške 5.000 000.- Sk
- likvidácia skládok odpadu lokality Golianova a lokality za železničným mostom

(Pokračovanie na 6. str.)

Podakovanie

(Dokončenie z 1. strany)

miestneho zastupiteľstva a mojím kolegom, ktorí ťahajú našu mestskú časť smerom ku krajšej, bezpečnejšej a prosperujúcej Krásnej, ktorá verím, že raz bude pre všetkých tým najlepším miestom pre život.

Všetkým občanom Krásnej ďakujeme za povzbudzujúce slová, podporu, pomoc, ale najmä dôveru k nám, vašim zástupcom vo funkciách poslancov a starostu.

Ďakujeme.

Marek Kažimír

Povolenia po novom!

Novelizáciou zákona o meste Košice č. 401/1990 Z. z. sa od 3. decembra 2006 presunuli všetky kompetencie stavebného úradu z mestských častí na mesto Košice. Do uvedeného termínu kompetencie stavebného úradu v oblasti povoľovania drobných stavieb vykonávali príslušné miestne úrady mestských častí. Čo to znamená pre stavebníkov? Všetky žiadosti o stavebné povolenia a povolenia k realizácii drobných stavieb (oplotenia, prístreškov, pivníc, prípojok na verejné rozvodné siete) je potrebné teraz adresovať na Magistrát mesta Košice, Trieda SNP č. 48/A, alebo podať v podateľni na MÚ Mestskej časti Košice – Juh na Smetanovej č. 4. Na základe predbežných dohôd starostovia mestských častí pripravujú v priebehu roka 2007 návrh novelizácie stavebného zákona tak, aby táto agenda, ktorá by mala byť čo najbližšie k občanovi, sa opäť presunula na všetky miestne úrady.

(MK)

Z „Knihy života“

adventus (lat): príchod
gaudete (lat): radujte sa
anjel: nebeská bytosť slúžiaca Bohu, znamená posol, vyslanec, hlásateľ
apoštol: človek poslaný z Kristovho poverenia
evanjelium: dobrá, radostná zvesť
cisár: latinsky „caesar“ – titul absolútneho vládcu rímskeho impéria

OD SRDCA K SRDCU

Touto cestou vyjadrujem veľmi podakovanie starostovi MČ Košice-Krásna JUDr. Marekovi



Kažimírovi, poslancom miestneho zastupiteľstva, pracovníkom miestneho úradu, ako aj zdravotníckemu personálu v Krásnej. Súčasne ďakujem aj

Daruj krv - zachrániš život

Miestnemu spolku SČK a všetkým bezpríspevkovým darcom krvi za propagáciu „Krásňanskej kvapky krvi“.

Prajem vám veľa dobrého zdravia, Božieho požehnania a pokoja v tomto vianočnom čase, tiež veľa úspechov v Novom roku 2007.

Michal Hrabovský
diamantový darca krvi

• Ak sa staráme o šťastie iných, nachádzame svoje vlastné

Na aktuálnu tému

I keď je druhá májová nedeľa, venovaná našim mamám, babkám, či prababkám, dávno za nami, neznamená že najdôležitejším bytostiam, nositeľkám nového života a starostlivým mamám, sa máme venovať iba jediný deň v roku! Hneď na úvod zdôrazním, že práve im patrí naša úcta, láska a vďačnosť po celý rok. A tak neuškodí, ak si aspoň v krátkom zamyslení povieme čosi o našich mamách, bez ktorých by nás nebolo.

Áno, ona nám darovala život, aj samú seba. Bez nej by nebolo ani našich detských hier a sničkov. Preto nám tak hlboko kotví v srdci a pamäti, preto sa k svojim mamám tak radi vraciame, hoci nejedna z nich sa už pomínula. I keď si ju k sebe vzala smrť, žije v nás ako iskrivá hviezda. Mama je sila, ktorá dokáže svoje deti

NENAHRADITEĽNÉ ČARO,

skalách a vstávať s rozbitými kolenami. Prežili ste dlhé roky odriekania, ale neriešili ste to pred nami, svojimi deťmi, slzami,



depresiami, sklúčenosťou a sebaľutovaním, aby ste nás zbytočne nedesili a neplašili i keď to bola často bezvýhodisková krí-

LIEK NAD LIEKMÍ

privolávať stále domov, stále radi, vedie nás svojim srdcom, ktoré žije v nás. Roky plynú, rán pribúda. Mama niekoho z nás je už dávno v „neznáme“ a predsa tak blízko. Svetlo jej očí preráža tmú večnosti, ktorá nás rozdeľila, bije ako uragán do mrakov, ktoré sa nad človekom nečakane steli v divých búrkach života...

Váš pohľad na svet, mama naša, otváral naše detské oči, ukazoval nám cestu, aby sme sa nemuseli otlíkať, padať na ostrých

žová cesta! Áno, mama je srdce zeme, z ktorej sme sa zrodili, dozreli a vyrástli, je horúca krv našej mladosti a tvorivý nepokoj nášho šedovlasého obdobia, je naša minulosť, prítomnosť a budúcnosť. Čaro mamy je veľké a ničím nenahraditeľné. Mama je naše pobrežie a náš prístav, do ktorého sa ponáhlame, keď sa nám nad hlavami zbiehajú mraky, keď je nám smutno, keď nám treba radu, je ohniskom, pri ktorom sa vždy môžeme ohriať.

Spomeňme si na svoje choroby, keď sme trpeli. Čo v nich pôsobilo ako najuzdravujúcejší liek? Slovo a pohľadkanie mamy, lebo mamine slovo je liek nad liekmi. Mamy nás učili rozoznávať pravdu od klamstva, vždy mali starosť, čo z nás bude, či z nás vyrastie súci človek. Niektoré matky (žiaľ aj v našom okolí) bolestne nosia v sebe smútok svojich detí, ktoré ich lásku a dobro odplácajú veľmi tvrdo a materinskému srdcu prinášajú žiaľ, bolesť a „skazu“!

Život sa nikomu nezaručil, že bude krásny, čistý, zaujímavý a ľahký až do konca, že nám najmä na staré kolená neprinesie bolesť! A takých záruk nedáva ani našim mamám, čo si pre nás nevedia až do poslednej chvíle oddýchnuť, utíšiť boľavé srdce. Zostávajú našimi mamkami v búrkach i za slnečného svitu, sme s nimi všade. Stále sme ich deti, také milé, ako keď sme boli mladší, keď sme sa im vrhali okolo krku so slovami: „Mamička moja!“

Nuž nezabúdajme na nich ani v súčasných búrlivých časoch, plných premien, ani v tomto predvianočnom čase. Budme k nim vďační až do konca, dávajme im to, čo chceli, po čom túžili a nie tak ako to niektorí robia, že sa ich v starobe zbavujú ako nepotrebného nábytku! Nechajme im šťastie z pocitu, že z nás vychovali človeka.

Ján Bičkoš

Z histórie obce

Košice - mestská časť **Krásna** leží 191 m nad morom. Najstaršia písomná zmienka je z roku 1143, kedy bolo vysvätené krásňanské opátstvo - benediktínsky kláštor s patronáciom P. Márie. Už v čase jeho rozvoja tu vznikli dve samostatné dediny Krásna a Opátska, v stredoveku známe vinohradníctvom. Krásna nad Hornádom vznikla spojením už spomínaných obcí v roku 1945. Súčasťou mesta Košice sa stala v roku 1976. Heraldická komisia v roku 1997 potvrdila Krásnej erb a zástavu.



Niekdajší tanečníci ukrajinských tancov pri Osvetovej besede v Krásnej z päťdesiatych rokov

PERLIČKY DO MOZAIKY O KRÁSNEJ

Noviny ČS Východ - 8. marec 1948 (z pera J. Setkina). V poslednom odstavci sa píše: V nedeľu 22. februára t.r. dostala obec na valnom zhromaždení MOMS v Košiciach s inými 34 východoslovenskými obcami v rámci akcie „Pomáhajme Slovákom na prinavrátanom území“ obecnú knižnicu. Knižnicu, ktorá chce byť radcom a priateľom v rodinách robotníkov a roľníkov na bývalom okupovanom území. Želáme tejto novej knižnici, aby v Krásnej nad Hornádom i v ostatných dedinách vykonala svoju kultúrnu úlohu.

V Krásnej nad Hornádom je kultúrny dom. Postavili ho v r.

1938 opátski urbarialisti. Na jeho stavbu venovali 116.000 Kčs z daní Impregnačky. Kultúrny dom je prízemná budova s balkónom. Je v ňom nové javisko vybavené kruhovým horizontom a reflektormi. Javisko veru neostáva nevyužité. Skoro každé dva týždne hrajú na ňom niečo nového, pravda v sezóne. V dedine je niekoľko dramatických krúžkov, napr. MOMS, OMS, Mariánska kongregácia, športový klub a iné.

Nuž má kto hrať a je aj dosť tých, čo sú na predstavenie zvedaví. Divadlo je pri predstavení stále plné.

Pripravil: P. Hake

Z histórie

Takto znel titulok v novinách Východoslovenská Pravda z 2. marca 1949 roku. V článku sa uvádza, že do Krásnej zavítal súbor ND s poprednými sólis-

Vystúpenie košického ND v Krásnej nad Hornádom

tami z Košíc, kde usporiadali vďaka kabaretný večierok. Na začiatok večierku vystúpil miestny spevokol pod vedením riaditeľa základnej školy p. Ladislava Korbela. Po tomto úvode nastúpili herci, ktorí zaspievali ruskú ľudovú pieseň. Nasledovali só-

lové vystupy, čo naplnené hľadisko potleskom odmenilo. Najviac úspechov získal Enrico Mani, ktorý musel spev zopakovať nakoľko si to prítomné obecnstvo vynútilo dlhotrvajúcim potleskom. Ďalšími sólistami

ND počas tohto večera boli Oľga Tkáčová, Silvia Colombová, Ernest Kostelník a Július Regec. Prítomné obecnstvo sa poďakovalo účinkujúcim za prekrásny večer mohutným záverečným potleskom.

Pripravil: P. H.

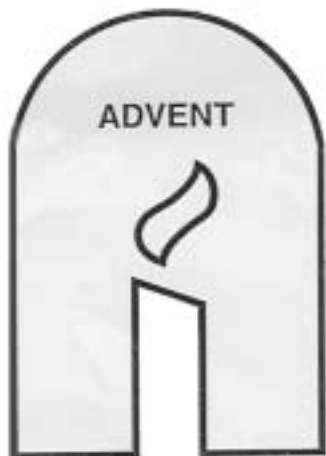
Píšte nám

V novej rubrike vám chceme ponúknuť pomoc a rady právnika v sociálnej a právnej oblasti. Vaše otázky a problé-

my, ktoré vás trápia, posielajte na adresu Miestneho úradu, Miestnej časti Košice-Krásna, Opátska 18 alebo e-mailom:

mukrasna@stonline.sk. (F.T.)

• Kto nie je schopný obete, nie je schopný ani lásky.



Prídem

Pozeráme von oknom, nervózne hľadíme na hodinky, netrpelivo premeriavame izbu sem a tam. Čakáme na niekoho, čakáme na niečo.

Sú rozmanité čakania - tie viditeľné, netrpelivé i tie hlboko skryté, ale zato najmenej ťažké.

Ludský život je mozaika čakaní. Jedno čakanie je najväznejšie, spoločné všetkým - čakanie na Boha.

Čakajúci na príchod

Okná sú už umyté, prach poutieraný, veľké pranie hotové. Podarilo sa kúpiť zimník aj čizmy stihli prísť do obchodu. Ryby máme. Všetko je napečené.

Už len dlážku napasovať, skočiť k holičovi a to by už vari bolo všetko.

Keby niekto zďaleka pozeral na našu zemeguľu, prekvapili by ho tie horúčkovoité prípravy, ten deň čo deň rastúci nával v obchodoch, to náhlivé pranie, pečenie, hotovenie...

Na čo sa tak chystajú? Kto to má k nim prísť?

Malej viery

Nevyhovárj sa na svoju maľosť, zlo, ktoré si stihol v živote napáchať.

Nevyhovárj sa na svoje zmätkársťvo, lenivosť, nedostatok inteligencie - na chyby, o ktorých vieš.

Neboj sa ľudí, ktorí robia prieky, ktorí ti hádzajú polená pod nohy, neboj sa odporu sveta. Máš dosť sily stáť na výške úlohy.

Dáva ti ju Ten, ktorý od teba žiada veľkosť.

Prišiel na svet

Vigília. Ešte neúrekom starosti a posledných priprav. Preťahuje sa to do popoludnia. Horúčkovoité ruch na uliciach. Keď sa však začne stmievať, mesto spustne, iba ak nejaký oneskorenci ešte kde-tu prebehnú ulicou.

Niektoré domy sú na sviatky pritesné. Deti poprichodili k rodičom. „Deti“. Ani to nepasuje povedať, takí sú vyrastení, mužní. Sviatočne vyobliekaní obstúpia stôl a vzrastajúce vzrušenie zakrývajú vtipmi. Na stole obrus, pod obrusom seno, na obruse - oblátka. Za chvíľu sa stretnú dve dlane. Výchytky rodičov, po-

Ale oni ho nepoznali

„Ako sviatky?“ „Kapustnica nestála zavela, ale tvarožnik sa podaril. Na druhý deň sme sprvu boli sami, potom prišli hostia.“

„Ako si ty prežil sviatky?“

„Ó bolo to fajn: spievali sme koledy a všelijaké staré pesničky. Zistil som, že máme fúru spoločných známych.“

„Ako si však prežil sviatky Božieho narodenia?“

Kde je ten, čo sa narodil?

Bolo by pohodlnejšie vtesnať svoj život do dialektiky: práca a odpočinok. Ale On nenechá žiadneho človeka na pokoji. Postaví sa ti do cesty všedný deň. Zborí tvoju sebaistotu a dôveru vo svet. Práca sa ti stane nezmyselnou, zábava nudnou. Začneš Ho hľadať, hoci si myslíš, že hľa-

nosy detí unikajú do tmy a tratia sa. Zmierenie, odpustenie.

Sú aj domy na sviatky priveľké. Štyri čisté steny, vyriadené izba. Pri stole prikrýtom obrusom jeden človek. Matka - starénka, na ktorú deti vo svete trochu zabudli. Nejaký mladý človek v robotníckom hoteli. Na obruse oblátka. O chvíľu ju bude treba vziať a podeliť sa. S tými všetkými neprítomnými, s ktorými sa kedysi žilo. To však o chvíľu. Najprv modlitba: tak ako prv, tak ako v rodnom dome. Odchodí bolesť, žiaľ, pocity krivdy - rodí sa odpustenie. Boh sa rodí!

„Ďakujem, dobre. Len škoda, že nebola taká pohoda, ako sa patrí na naše pravé Vianoce. To musí pod nohami vrzdať sneh. Hodne snehu. A snečný deň. A v diaľke sane so zvončekmi.“

„Ale aké bolo tvoje osobné Božie narodenie?“

Nie, nehovor: celé ľudstvo čakalo. Nehovor: niekde v Betleheme sa narodil kvôli ľuďom.

dáš zmysel sveta alebo seba samého.

Albo nezačneš, pretože celé svety ťa delia od neho - teba väčšmi než Mudrcov, pretože tebe je ťažké uveriť v zázrak než Pastierom, pretože kostoly sú chladnejšie než Maštaľ.

Prišiel čas pôrodu...

Nestačí, že si žičíme všetko najlepšie, šťastie vo všetkom, aby boli deti dobré voči rodičom a rodičia aby boli bohatí. Nestačí štedrovecemý stôl s bielym obrusom ani oblátka s medom, ba nestačí ani stromček a koledy.

Stále v nás hľadá pocit, že to všetko symbolizuje akúsi inú skutočnosť, ktorá je taká reálna ako štedrovecemá oblátka, ale z dru-

Pravdivý Boh

Daj pozor, aby si si nevstrúhal Boha na svoj obraz a na svoju podobu a nepostavil ho do kúta svojej duše, aby si mu tam z času na čas zložil poklonu,

hej strany taká nehmatateľná ako spomienky. Vzniká nepokoj, že môže prejsť popri nás, že ostane akosi úbohejší, keď sa s ňou nestretne.

Iba ak by sme chceli nahovárať sebe aj druhým, že niet žiadneho tajomstva, že jediná skutočnosť sú vlastne tie ozdôbky na stromčeku, ten kúsok ryby, tá sviatočná nálada.

trochu sa pomodlil a tešil sa že ho máš, že veríš.

Uveriť Boha značí niečo iné. Ak sa chceš presvedčiť, či veríš, pozri sa na svoj život.



Jeho hviezda

Hľadáme na betlehenskú hviezdu, aby naše oči nabrali jasú, aby si nabrali jej svetla. Poďme k Ježišovým jasličkám, aby sme si zohriali ruky. Spievajme koledy, aby sa nám rozmrazili srdcia, aby boli citlivejšie na všetko, čo sa deje okolo nás.

Milovať budeš

Boh sa nemusel stať človekom. Nemusel sa v stajni narodiť ani na kríži umierať. Práve tak nás nemusel stvoriť a zaštiepiť do svojho života. Tieto fakty, ako aj všetky iné nachádzajú vysvetlenie v nesmiernej láske Božej. Avšak tento poriadok lásky sa vzťahuje aj na nás.

Nemusíte konať mnoho vecí, a ak ich konáme, nech jediným dôvodom na to je láska. Kto ju nevie prijať, ten nevie porozumieť seba ani ľuďi, ani Boha.

Prišli k nemu farizeji

Chceš, aby som ti dokázal jestvovanie Boha? Nevieš, čo rozumieš pod slovom „dokázať“, lebo „dokázat“ má iný význam v matematike, iný v prírodných vedách, iný vo filozofii. A ak by toto naše dokazovanie malo byť filozofické, bolo by vari treba najprv zoširoka vyložiť otázku príčinnosti a realizmu teoretického bádania a potom dôjsť k jestvovaniu Prvej Príčiny. Ale súbor právd, ktoré človek o jestvovaní Prvej Príčiny prijíma, ešte nie je náboženstvo. Náboženstvo sa začína vtedy, keď bohu povieš: Otče!

Pripravil: B. J.

AKO A KOHO SME VOLILI?

V sobotu 2. decembra 2006 sme si po štyroch rokoch opäť volili svojich zástupcov (poslancov, starostu, primátora) do orgánov miestnej samosprávy. Z celkového počtu oprávnených voličov 2801 v Krásnej svoje volebné právo využilo 1081 voličov t.j. 38,59%.

Starostovi našej mestskej časti JUDr. Marekovi Kažimírovi (jedinému kandidátovi) odovzdalo svoj hlas 949 voličov.

V mestskom zastupiteľstve nás bude zastupovať Erika Dolná – 499 hlasov (Vincent Nagy – 370, Mgr. Ján Kunca – 60).

V našom volebnom obvode z kandidátov na primátora Košíc získal najviac hlasov Ing. František Knapik – 532.

Do miestneho zastupiteľstva sme volili 13 poslancov, kandidátov bolo 32.

Zvolení poslanci MZ:

Volebný obvod 1:

Erika DOLNÁ (SDKÚ-DS, KDH, SMK, OKS) 295 hlasov
Pavol HAKE (SDKÚ-DS, KDH, SMK, OKS) 224 hlasov

František KLIK (SDKÚ-DS, KDH, SMK, OKS) 212 hlasov

Marek EPERJEŠI (SMER, SNS, ĽS-HZDS, SF) 187 hlasov

Peter FEDOR (SMER, SNS, ĽS-HZDS, SF) 187 hlasov

Ján FEKETE (SDKÚ-DS, KDH, SMK, OKS) 159 hlasov

Irena FEKETEOVÁ, Mgr. (SMER, SNS, ĽS-HZDS, SF) 156 hlasov

Náhradníci (nezvolení poslanci): Jozef Šalamún 140, Ing. Peter Tomko 135, Marián Gordoň 131, Bc. Viera Kuncová 129, Jozef Bado 123, Jozef Duna 113, Vojtech Duna 105, JUDr. Viktor Žuffa-Kunčo 102,

Štefan Mroč 98, JUDr. Štefan Jutka 75, Viera Štrbová 63

Volebný obvod 2:

Lubomír HAKE (SDKÚ-DS, KDH, SMK, OKS) 261 hlasov

Ladislav KOČIŠ (SDKÚ-DS, KDH, SMK, OKS) 240 hlasov

Vincent NAGY (SMER, SNS, ĽS-HZDS, SF) 233 hlasov

František JURČO (SDKÚ-DS, KDH, SMK, OKS) 167 hlasov

Jozef HEGEDÚŠ (SDKÚ-DS, KDH, SMK, OKS) 165 hlasov

Patrik GORDOŇ, Ing. (SMER, SNS, ĽS-HZDS, SF) 158 hlasov

Náhradníci (nezvolení poslanci): Jozef Grác 155, Ján Boda 125, Ing. Viera Kuncová 119, Jana Bodová 109, Ján Hegeďuš 85, Ladislav Kertés 66, Štefan Kováč 45, Milena Macková 27

Zvoleným poslancom a starostovi prajeme veľa chuti a elánu do práce pri rozvoji a zlepšovaní kvality života našej obce.

Spracoval: F. Takáč

VOLBY DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVY OBCÍ

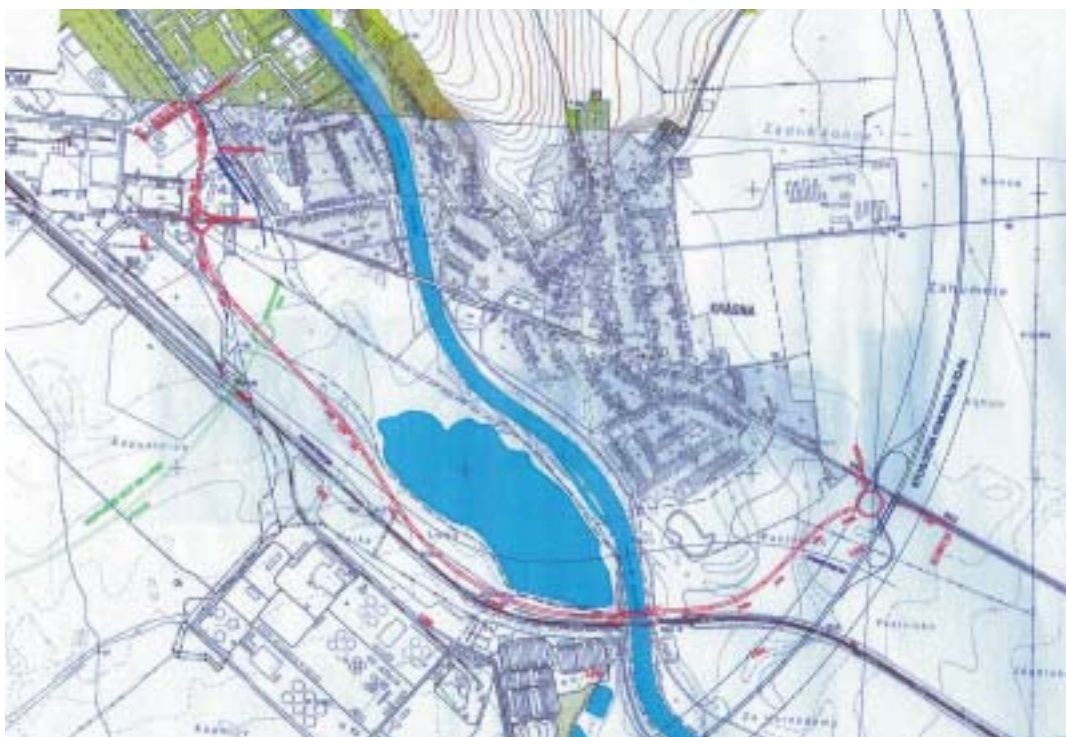
OBCHVAT KRÁSNEJ NA OBZORE

Doprava v Krásnej na hlavnom ťahu štátnej cesty II/552 je v čase dopravných špičiek najmä ráno a večer na kritickom bode únosnosti. Nekonečné dopravné prúdy osobných a nákladných motorových vozidiel spôsobujú problémy nielen chodcom, ale už aj vodičom vychádzajúcim z obytnej zóny v Krásnej, ktorí smerujú do centra mesta. Minulý rok pri stretnutí so zástupcami mesta Košice a mestskej časti Nad Jazerom,

ktoré súviselo s rozširovaním Slaneckej cesty o ďalšie dva pruhy, sme predostreli na spoločnom stretnutí požiadavku na začatie prác obchvatu Krásnej. V rozpočte mesta Košice bolo na prípravné práce súvisiace s touto myšlienkou v tomto roku - s ktorou počíta aj územný plán mestskej časti - vyčlenených 1,5 milióna korún. Zhotoviteľ, firma ISPO, nám na pracovnom rokovaní koncom novembra predstavila technickú štúdiu obchvatu

štátnej cesty II/552, ktorá odkloní celú tranzitnú dopravu pred vstupom do Krásnej z mestskej časti Nad Jazerom súběžne so železničnou traťou za jazero – Štrkovisko a napojí sa okružnou križovatkou za Krásnou smerom na Nižnú Hutku. Celková dĺžka obchvatu s dvoma jazdnými pruhmi pre každý smer jazdy, chodníkom pre chodcov a cyklistov je takmer 4 km. Ďalšia kruhová križovatka pribudne na ul. Golianova neďaleko sociál-

nych bytov, ktorá umožní napojenie železničnej stanice aj blízkych miestnych komunikácií. Vedľa železničného mostu pribudne s možnosťou prístupu pre chodcov a cyklistov z lokality IBV pri mlyne ďalší mostný objekt, ktorý spojí obidva brehy Hornádu a umožní bezpečnejší prístup k jazeru. Vaše pripomienky a návrhy k uvedenej štúdii môžete adresovať na miestny úrad do konca decembra 2006. V ďalšej etape po zapracovaní pripomienok bude vypracovaný projekt pre územné konanie a výkup pozemkov.



POVEDALI MÚDRI

- Zasejte skutok a zožnete návyk, zasejte návyk a zožnete povahu, zasejte povahu a zožnete osud.

(Thackeray)

- V každom pohľadení je jadro pravdy práve tak, ako v každej pravde je zrno pohľadenia.

(Rückert)

- Najkrajší dar, ktorý dala ľuďom príroda, okrem múdrosti, je priateľstvo.

(Japonské príslovie)

- Klamstvo je ako snehová guľa - čím ďalej sa valí, tým je väčšia.

• **Možno sa nadchýnať minulosťou, ale neslobodno si nevšímať prítomnosť.**

REZ OVOCNÝCH DREVÍN

Najlepším časom na rez ovocných stromov je 28. január.

Reakcia drevín na rez závisí od toho, v ktorom období roka sa uskutoční. Po reze musia dreviny zaceliť rany a nanovo vyhnať. V závislosti od druhu ovocia a od veku dreviny ovplyvňuje načasovanie rezu mohutnosť rastu nových výhonov, uzavretie rán a odolnosť drevín voči mrazom i hubovým ochoreniam.

Skorší rez sa robí len počas miernych zimných dní alebo ku koncu zimy, keď sa dá v bezlístej korune dobre orientovať. Kôstkové ovocie je však na rez v zime chúlolistivé, na rozdiel od jadrového ovocia sa mu ťažko zaceľujú rany. Jadrové a bobulové ovocie možno rezať pred zimou alebo aj počas zimy, len keď je teplota nad - 40 C, nižšia teplota môže prstrihnúť drevinu poškodiť.

Kôstkové ovocie sa reže po žatve, ako aj na jar od začiatku marca. V tých obdobiach sa mu veľmi rýchlo zaceľujú a uzatvárajú rezné rany, takže huby, ktoré ho v iných obdobiach napádajú, nemôžu drevinu infikovať.

Keďže čas rezu ovplyvňuje vyháňanie nových letorastov, rozhodujeme sa preň aj podľa toho, koľko nových výhonov

chceme mať. Zhruba sa dá povedať, že letný rez brzdi vyháňanie nových výhonov a zimný ho podporuje. Rez v období pred zimou a počas zimných mesiacov silno povzbudzuje rast rastliny v prichádzajúcom vegetačnom období. Rezom pred zimou rastlina prichádza o rezervné látky, takže silnejší mraz môže ľahko poškodiť najmä mladé stromy. Z tohto dôvodu sa mladé jadrovinu strihajú neskôr ako staršie. Obrast chráni mladé rastliny pred mrazom, rez ich rozvoj tak či tak nepodporí. Ku koncu zimy je totiž rez pre rast málo prospešný a čím prv pred nástupom jari sa rez uskutoční, tým menšia je vitalita nových výhonov.

Letný rez celkom zreteľne obmedzí ich rast. Používa sa pri veľmi silne rastúcich drevinách, na zabrzdenie ich rastového rozmachu a na zvýšenie plodnosti.

Spôsob rezu

Život stromov sa delí na viaceré etapy a každá si vyžaduje určitý rez.

V prvých rokoch života sa mladé rastliny strihajú a formujú do určitého tvaru, potom sa už len zmladzujú a obnovujú počas stárenia.

Pripravil: **Jozef Martinásek**

Rok za nami, rok pred nami

(Dokončenie z 3. strany)

Úlohy:

- likvidácia nelegálnych skládok odpadu – štrkovisko, výstavba II. etapy kanalizácie Pred mostom
- zavedenie štvrtročného zberu nadrozmerých odpadov

Sociálna a charitatívna oblasť

- účasť na projekte Aktivačných činností v našej mestskej časti apríl 2006 – december 2006, rámci programu Európskeho sociálneho fondu a vytvorenie 60 aktivačných miest
- organizácia IV. ročníka Krasňanskej kvapky krvi - apríl
- v spolupráci s miestnym spolkom SČK zbierka šatstva a školských potrieb pre deti zo sociálne odkázaných rodín
- zverenie Ocelového domu do správy mesta Košice a vytvorenie Krízového strediska pre

tyrané a opustené deti „Ocelová nádej“

- realizácia projektu „Zvyšujeme šance znevýhodnených skupín obyvateľstva spoluprácou obcí a neziskových organizácií“ a tým vytvorenie pracovného miesta sociálneho pracovníka obce
- pokračovanie v realizácii projektu „Predškolská príprava rómskych detí“
- spolupráca s mestom Košice na projekte „Program pre podporu a rozvoj komunitnej sociálnej práce v obciach“ terénna sociálna práca v sociálnych bytoch na ul. Golianova
- realizácia projektu „Naučme sa nové činnosti a pomôžeme aj ostatným III“

Úlohy:

- pokračovanie v realizácii projektov zameraných na marginalizované skupiny

(M.K.)

www - INTERNET NÁŠ KAŽDODENNÝ - www

V tejto rubrike vám prinášame zaujímavé internet stránky pre Poučenie (P) aj Zábavu (Z).

- (Z) <http://www.123greetings.com/events/christmas/religious/> (Anglicky) – zašlite vianočnú pohľadnicu známym a priateľom
- (P, Z) <http://blog.sme.sk/> – ľudia sa navzájom obohacujú – skúsenosti, názory, úvahy... Stovky zaujímavých autoriek a autorov, tisícky unikátnych textov.
- (Z, P) <http://www.antikvariatshop.sk/> – alebo <http://www.mojakniha.sk/> – obdarujte sa (iných) hľadanou knihou
- (Z) <http://www.mara.sk/lyzovanie-ski-jasna-chopok-ubytovanie> – Chcete sa v decembri lyžovať, alebo kúpať?
- (P) <http://recepty.woman.sk/> – niečo pre naše manželky a staré mamy (koláče pre všetkých).

Pripravil: **R. Takáč**



Zásobárňou vitamínov pre obyvateľov krajskej metropoly – Košice v sedemdesiatych rokoch bolo veľkoplošné zeleninárstvo za železným mostom v Krásnej nad Hornádom. Pri chystaní kapusty na expedíciu vidíme členky zeleninárskej skupiny. Spoznávate ich?

Foto: Ján Bičkoš

VERTE NEVERTE, ALE HOVORÍ SA, ŽE...

- skleróza nikdy nebude trápiť, kto v kuchyni používa olivový olej a cesnak je raz s maslovým chlebom, inokedy so špenátom.
- zrak bude mať bystrý, kto bude dávať pečienku, vajcia, paradajky, špenát a piť veľa mlieka.
- proti všetkým chorobám odolný bude, kto bude denne jesť čerstvú kapustu, piť šťavu planej ruže, a nebude sa strániť čiernych ribezlí a zeleného petržlenu.
- nádchu nikdy nebude mať, kto každý deň vypije pol litra kyslého mlieka alebo jogurtu a zje tanier zeleniny.
- stále mladý bude, kto bude jesť šalát, papriku, čerstvú alebo kyslú kapustu. Zelenina vôbec je najlepšou zárukou mladosti.
- tomu vlas z hlavy nespadne, ani sa lámať nebude, ale bujná a lesklá vlasy bude mať, kto cez celé leto bude jesť zelený surový hrášok, v zime zase mrazený, varený s mrkvičkou, a – osvené vložky na raňajky.

• Na maličkostiach spočíva dokonalosť, ale dokonalosť nie je maličkosť.

Neraz sa s nedôverou a tak trochu s obavami pozeráme na dymiace komíny domov alebo ohniská na záhrade, ktoré zamorujú naše ovzdušie - a často oprávnene.

Pri spaľovaní napr. v peci, kotli alebo na ohnisku môže vznikáť viac nebezpečných škodlivín a jedov ako v kvalitnej spaľovni komunálnych odpadov (tým sa však spaľovni nechceme zastávať).

Hlavné príčiny sú nízke teploty, pri ktorých prebieha horenie, palivo je nedokonale oksylované. Výsledkom je nedokonalé spaľovanie, pri ktorom uniká do ovzdušia čpavok, fenoly, kyanidy, dechty... Tieto látky neprijemne zapáchajú, dráždia sliznice horných dýchacích ciest, vedú k bolestiam hlavy, alebo pôsobia ako nervový jed.

Polyaromatické uhľovodíky obsiahnuté v dechtoch sú dokonca prvými látkami, u ktorých boli dokázané rakovinotvorné účinky. Veľmi nebezpečnými produktmi spaľovania sú tzv. dioxíny (patria medzi najsilnejšie syntetické jedy). Emisné limity odporúčané EÚ na dioxíny pre spaľovne odpadov sú práve pri spaľovaní v domácnostiach alebo na ohniskách často prekračované.

Aké škodlivé látky vznikajú pri pálení jednotlivých druhov odpadov?

Plasty

Plasty sú obohatené rôznymi zmkáčovadlami, farbivami, stabilizátormi... Tie môžu obsahovať ťažké kovy - hlavne kadmium a zinok. Pri spaľovaní sa uvoľňujú do ovzdušia alebo zostávajú v popole.

Pri nedokonalom horení plastov vzniká veľa oxidu uhoľnatého (CO). Tento plyn je jedovatý. Je schopný viazať sa na krvné farbivo - hemoglobín, čím znemožňuje prenos kyslíka krvou. Môže to viesť k vnútornému uduseniu.

Spaľovaním plastov sa uvoľňujú uhľovodíky, ktoré prispievajú ku vzniku fotochemického smogu.

Ďalším nebezpečenstvom je unik ftalátov, ktoré majú schopnosť hromadiť sa v ľudskom tele. Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) ich označila za ešte škodlivejšiu ako obávané polychlóvané bifenyly.

Spaľovaním plastov môžu vzniknúť aj monoméry príslušného plastu (základné stavebné kamene jeho uhľovodíkového reťazca). Sú to hlavne etylén (vzniká pri spaľovaní PE, HDPE, LDPE), propylén (PP) a styrén (PS). Vo vysokých koncentráciách sú jedovate alebo majú na ľudské zdravie dlhodobé účinky (majú narkotické účinky a pôsobia negatívne na krvný obeh).

Najnebezpečnejšie je spaľovanie PVC - polyvinylchloridu! Škodlivé je aj



jeho dokonalé spaľovanie pri vysokých teplotách v spaľovni. Horením PVC vzniká kyselina chlorovodíková (HCL), ktorá silne dráždi horné dýchacie cesty. Napr. pri horení kusu inštaláčnej trubky z PVC s dĺžkou 0,5 m sa môže vyprodukovať dostatok plynného chlorovodíka na to, aby usmrtil dospelého človeka. Pri spaľovaní uniká do komína aj monomér PVC - vnylchlorid. Je to veľmi jedovatá látka s rakovinotvorným účinkom. Ďalším veľkým nebezpečenstvom sú aj už spomínané karcinogénne dioxíny.

Spálením 1 kg PVC sa môže vyprodukovať také množstvo dioxínov, ktoré by postačilo na vyvolanie rakoviny u 50 000 laboratórných zvierat.

Uvoľňuje sa i plynný chlór, či ešte agresívnejší fosgén. Sú to nebezpečné látky, ktoré sa používali v prvej svetovej vojne ako bojové plyny. Vysoké koncentrácie majú za následok poleptanie pľúc a okamžitú smrť, nižšie vedú k ochoreniam dýchacích ciest.

Guma

Spaľovaním gumených výrobkov vznikajú oxidy sýry, ktoré dráždia dýchacie cesty, a sadze. Tie obsahujú v úvode zmienené polychlóvané uhľovodíky. Medzi nimi sa nachádzajú silné jedy aj rakovinotvorné látky.

Drevotrieska a starý nábytok

Pri výrobe drevotriesky sa môžu ako tmesliaca látka používať formaldehydové živice. Pri horení sa rozkladajú a uvoľňuje sa formaldehyd a fenoly. Formaldehyd väčšinou zhorí, fenoly unikajú do ovzdušia. Sú to neprijemne zapáchajúce jedy so silným dráždivým účinkom.

Pri pálení starého nábytku môžu z použitých náterových hmôt vznikáť ďalšie škodlivé látky.

Polyamidy

Vyrábajú sa z nich umelé textilné vlákna (sílón, nilón). Pri ich nedokonalom horení vzniká hlavne čpavok. Ten už pri nižších koncentráciách dráždi oči, sliznice nosa, spôsobuje nevoľnosť a bolesti hlavy.

V malom množstve uniká aj kyanovodík, ktorý i v malých koncentráciách vyvoláva škrabanie v krku, sčervenanie spojiviek, prudké bolesti hlavy až závrate.

Organický odpad (biopad)

Spadnuté lístie alebo trávu síce nepálime v peciach, ale hlavne na jar a na jeseň môžeme vidieť a hlavne cítiť dusivý dym stúpajúci zo záhrad. Tento dym obsahuje hlavne oxid uhoľnatý (CO), uhľovodíky a dechtové látky.

Spálením organického odpadu doslova vypúšťame do vzduchu organické hnojivo a meníme ho na škodlivé plyny. Lístie, trávu a drevnú hmotu môžeme spoločne s biopadom z kuchyne (zvyšky jedál, odpad z čistenia ovocia a zeleniny) použiť na výrobu kompostu.

Ak máme nárazovo veľké množstvo organického odpadu alebo materiál, ktorý z akéhokoľvek dôvodu nechceme alebo nevieme spracovať doma, odovzdajme ho na zbernom dvore, priamo na najbližšiu kompostáreň alebo na iné miesto určené vašim mestom/obcou.

Doma do pecí, kotli, ani do ohniska teda nepatria žiadne plasty, guma, drevotrieska, ani umelé vlákna. Nepatrí sem dokonca ani žiaden iný odpad.

Pre prírodu, pre zdravie naše, našich detí a našich susedov, dokonca i pre našu peňaženku je najvhodnejšie na vykurovanie používať drevo, či ešte lepšie (v špeciálnych kotloch) drevený odpad (pelety, brikety, drevnú štiepku, piliny...). V oblastiach, kde je nedostatok dreva, môžeme vykurovať plynom. Ak máme ústredné kúrenie, je výhodné a užitočné prikurovať slnečnými kolektormi. Drevo lepšie horí aj pri nižších teplotách a pri jeho pálení, na rozdiel od uhlia, či dokonca kalov, vzniká menej oxidu uhoľnatého (CO) a oxidov sýry (SO₂, SO₃). To však vôbec neplatí, ak kúrime vlhkým drevom. Také spaľovanie je neefektívne a vznikne pri ňom niekoľkonásobne viac dechtových látok ako pri spaľovaní suchého dreva.

V súčasnosti je v platnosti viacero zákonov a vyhlášok, ktoré spaľovanie odpadov v domácnosti a na voľných priestranstvách zakazujú. Ak sa nechceme dostať do rozporu s týmito právnymi predpismi, nemali by sme spaľovať žiaden odpad.

Z letáku:

Priatelja Zeme SPZ (krátené)

Otvárame novú kanceláriu

Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.,
1. októbra 2006
otvorila novú kanceláriu
obchodných zástupcov v priestoroch
Miestneho úradu MČ Košice-Krásna.

Poradia vám:
Miriam Truhanová
tel.: 0915 740 323
Zuzana Moskaľová
tel.: 0915 813 109
Ing. Mária Nagyová
tel.: 0915 782 545

 PRVÁ STAVEBNÁ SPORITEĽŇA



Vydáva: Miestny úrad mestskej časti Košice-Krásna. Povolil: Odbor všeobecnej vnútornej správy OÚ Košice IV. pod číslom 6/03. Adresa: MÚ MČ Košice-Krásna, Opátska 18, 040 18. Tlač: TypoPress Košice-Myslava. Šéfredaktor: Ing. František Takáč, grafická úprava: redaktor Ján Bičkoš. Redakčná rada: Ing. Marián Krivda, Ing. Rudolf Takáč, Mgr. Terézia Bialková, Veronika Hakeová, Mgr. Jolana Handžáková, Pavol Hake.